

editorial

Εσείς τι θα ψηφίσετε στο ...δημοψήφισμα;

Το ερώτημα είναι σίγουρα πρόωρο. Ωστόσο, λίγους μόνο μήνες μετά τις εκλογές, η πιθανότητα εκ νέου προσφυγής στη λαϊκή θέληση επανήλθε στην καθημερινή ειδησεογραφία. Το θέμα «άνοιξε» από τα πιο επίσημα χείλη, κατά τη διάρκεια της πρόσφατης τηλεοπτικής συνέντευξης του πρωθυπουργού. Το ενδεχόμενο νέων εκλογών αποκλείστηκε, αλλά δεν έγινε το ίδιο με την προσφυγή σε δημοψήφισμα, στο βαθμό που η κυβέρνηση βρεθεί μπροστά στην επιμονή των «δανειστών» για συμφωνία έξω από τις «κόκκινες γραμμές» της. Υπάρχει πράγματι το σενάριο του δημοψηφίσματος στους σχεδιασμούς του κυβερνητικού επιτελείου; Αυτό είναι ένα πρώτο εύλογο ερώτημα, αφού πολλές φορές όσα λέγονται στα περιθώρια της διαπραγμάτευσης δεν είναι παρά «χαρτιά» που χρησιμοποιούνται ώστε να εξωθήσουν σε μια πιο επωφελή λύση για όσους μετέχουν σε αυτήν.

Ξεπερνώντας, όμως, αυτή την παράμετρο, βρίσκεται κανείς μπροστά σε ένα πιο ενδιαφέρον ερώτημα: Με ποια προσδοκία θα καταφύγει η κυβέρνηση σε αυτό; Δύο είναι τα ενδεχόμενα που θα μπορούσε κανείς να υποθέσει.

Στη μία περίπτωση, η ελληνική κυβέρνηση, βρισκόμενη μπροστά στην προοπτική να υπογράψει μια συμφωνία παράτασης και αναβάθμισης του μνημονιακού καθεστώτος, και αφού στο μεταξύ θα έχει περιέλθει σε δεινή οικονομική θέση εξαντλώντας οικονομικά και πολιτικά αποθέματα, θα προσφύγει στο λαό. Θα δηλώσει ότι δεν είχε την εντολή να πράξει κάτι τέτοιο και θα ζητήσει νομιμοποίηση για μια τέτοια στροφή, μη έχοντας καμιά άλλη προοπτική.

Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να θεωρούνται δεδομένες ραγδαίες πολιτικές εξελίξεις, αφού νέες συμμαχίες θα χρειαστούν στο εσωτερικό της χώρας. Ήδη διάφορα κέντρα υποστηρίζουν την ανάγκη να αλλάξει τόσο η σύνθεση της κυβερνητικής συμμαχίας, όσο και το εσωκομματικό τοπίο στο ΣΥΡΙΖΑ. Ο «υπερκομματικός» Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα ήταν, σε αυτή την περίπτωση, ένα ισχυρό θεσμικό στήριγμα για ένα «νέο» πολιτικό σκηνικό που θα αποτελούσε, βέβαια, στην πραγματικότητα, αναστήλωση του παλιού.

Στη δεύτερη περίπτωση, η κυβέρνηση βρίσκοντας τοίχο απέναντί της, θα προσέφυγε στο λαό καταγγέλλοντας ανοιχτά τον εκβιασμό των ευρωκρατών. Θα ζητούσε να καταψηφιστεί η παράταση των Μνημονίων και του καθεστώτος επιτροπείας και να ανοίξει μια νέα προοπτική. Στο επίκεντρο αυτής της προοπτικής, η άρνηση πληρωμής του χρέους, τουλάχιστον μέχρι να ανοικοδομηθεί η χώρα από τα ερείπια που άφησε η τρόικα, ένα συνεκτικό σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης, αλλά και η υπέρβαση του διεφθαρμένου και διαπλεκόμενου πολιτικού συστήματος.

Κάτι τέτοιο, βέβαια, θα σήμαινε ενεργοποίηση της κοινωνίας και του λαϊκού παράγοντα, και όχι ανάθεση των πάντων στην κυβέρνηση και τη «διαπραγμάτευση», κάτι που φαίνεται να έχει «ξεχαστεί» μετά τις διαδηλώσεις που ακολούθησαν τις εκλογές και φανέρωσαν μια λαϊκή εντολή εντελώς διαφορετική από αυτή που σήμερα διαστρεβλωμένα ερμηνεύεται. Όχι μόνο δεν έχει υπάρξει μέχρι σήμερα η αναγκαία προετοιμασία για μια τέτοια προοπτική, αλλά και μια σειρά βασικές επιλογές έχουν δρομολογηθεί σε αντίθετη κατεύθυνση. Θα σήμαινε, λοιπόν, ουσιαστική πολιτική στροφή και μεγάλης κλίμακας αλλαγή προτεραιοτήτων. Υπάρχει άλλη λύση, αν εξακολουθεί να υφίσταται – και δεν είναι παρωχημένη – η ανάγκη να βγει η χώρα από τα μνημονιακά δεσμά;